

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/264/2015
Identifikačné číslo spisu:	1110244104
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1110244104.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Mgr. Ing. X., bývajúceho v J., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody, ušlého zisku a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 201/2010, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2014 sp. zn. 9 Co 317/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I uznesením z 13. januára 2014 č.k. 8 C 201/2010-184 návrh žalovanej na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania zamietol. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na majetkové pomery žalobcu, sú u neho splnené predpoklady pre oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle § 138 O.s.p., z ktorého dôvodu nie sú splnené podmienky uvedené v § 141a ods. 1 O.s.p. na zloženie preddavku na trovy konania.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. októbra 2014 sp. zn. 9 Co 317/2014 napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa nevzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa celkových majetkových pomerov žalobcu, ktoré vyplývajú z verejne dostupných zdrojov a dokumentov a tiež rozhodnutí iných súdov (nielen na vnútroštátnej úrovni). Súd prvého stupňa neskúmal celkové majetkové pomery žalobcu komplexne, keď neskúmal jeho príjem pokiaľ ide o jeho podnikateľské aktivity, t.j. aj príjmy spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s r.o., Košická č. 37, Bratislava, v ktorej je jediným spoločníkom a konateľom a tiež neskúmal jeho príjem z rozhodnutí súdov (Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva). Za dôvodnú považoval námietku žalovanej, že v napadnutom uznesení absentuje akékoľvek odôvodnenie vo vzťahu k posúdeniu druhej podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov - svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p, t.j., že napadnuté rozhodnutie spočíva

na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietol, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je presvedčivé a racionálne odôvodnené, je svojvoľné, nepreskúmateľné a je výsledkom porušenia princípu právnej istoty. Napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď odvolací súd rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v rozpore s uznesením sp. zn. 6 Cdo 355/2012 zo 14. novembra 2013 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že aplikácia § 141a O.s.p. je prakticky nemožná v prejednávanej veci. Navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací § 10a ods. 1 O.s.p., po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) ktorý má právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky.

V predmetnej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Takéto uznesenie nevykazuje znaky niektorého z uvedených uznesení, a preto prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nemožno vyvodiť. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p.

S prihliadnutím na § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúci dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Žalobca vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto zaoberal namietanou vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (napr. oprávnenie byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Dovolateľ v dovolaní tvrdí, že k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že odvolací súd v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07).

Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie treba posudzovať vždy so zreteľom na konkrétny prípad a aj so zreteľom na charakter konania, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané (obdobne II. ÚS 373/08).

Je nesporné, že zrušujúce rozhodnutie sa v danom prípade opiera o ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. Takto označené ustanovenie uvádza dôvody, pre ktoré sa musí zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Predpokladom jeho naplnenia sú nedostatky konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ ide o právne posúdenie veci a v tejto súvislosti i nedostatočné zistenie skutkového stavu veci (skúmanie podmienok oslobodenia v zmysle § 138 O.s.p.). Právna teória a súdna prax sa zhodli na tom, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd súdu prvého stupňa vyčítal, že vec neposudzoval zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré prichádzali do úvahy. Nasvedčuje tomu tá časť odôvodnenia, v ktorej sa odkazuje na § 141a ods. 1 v spojení s § 138 O.s.p. a ďalej uvádza, čo bolo povinnosťou súdu prvého stupňa skúmať pri posúdení uloženia povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania. Uvedený nedostatok v aplikácii práva mal podľa názoru odvolacieho súdu za následok nesprávne právne posúdenie veci.

V nadväznosti na uvedené právne otázky odvolací súd uvádza, ktoré skutočnosti v doterajšom priebehu konania neboli súdom prvého stupňa zistené i keď sú pre rozhodnutie potrebné. V tejto súvislosti poukazuje na absenciu skutkových zistení viažucich sa k otázke splnenia predpokladov uloženia navrhovanej povinnosti zloženia preddavku na trovy konania.

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa požadované kritéria pre odôvodňovanie zrušujúceho rozhodnutia opierajúce sa o zákonný dôvod § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. tak z formálneho ako aj z obsahového hľadiska a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Dovolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré by potvrdili tvrdenia dovolateľa v dovolaní, najmä že ide o rozhodnutie nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Treba zdôrazniť, že samotná povaha zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvého stupňa a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie otvára účastníkovi konania možnosť v

pokračujúcom konaní uplatniť všetky svoje procesné práva, vrátane práv na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

Žalobca ako dovolací dôvod ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil skutočností, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p. mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

O trovách dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodoval, pretože nejde o konečné rozhodnutie a súd prvého stupňa rozhodne o nich až v konečnom rozhodnutí vo veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.